

Estetikens traditioner, 7,5 högskolepoäng

(Traditions of Aesthetics, 7.5 credits)

Kurskod: 42F1025

Cecilia Sjöholm

Forskningsfältet estetik har egentligen inte funnits före 1700-talet, men det bygger på en mångtusenårig tradition med rötter i den grekiska antiken. Kursen "Estetikens traditioner" ger perspektiv på hur estetikämnets problemställningar — som gäller sinnena, kroppen, vetandet, skönheten, det fasansfulla, känslorna etc — har förmedlats och förvandlats från antiken till det europeiska 1700-talet och början på 1800-talet. Vi börjar som sig bör med Platon, och avslutar med Kant, Hegel och den framväxande realismen via Bettina von Arnim. Men vi ger framför allt stor plats åt den tusenåriga nyplatoniska traditionen som har varit avgörande för vår syn på konstens plats i filosofin och i samhället. Den har också influerat den kristna mystiken, här exemplifierad av Hildegard von Bingen. För många representerar nyplatonismen en delning mellan kropp och själ. Men de texter vi arbetar med har alla en tydligt sinnlig och kroppslig dimension.

Kursen är kronologiskt och tematiskt upplagd. Men framför allt vill den behandla äldre texter som inlägg i en samtida diskussion. Alla röster har något att säga som är viktigt för oss också idag.

Under kursens gång läser vi bland annat Platon, Hildegard von Bingen, Plotinus, Descartes, Kant och Bettina von Arnim.

Kursen består av föreläsningar och seminarier.

Examination:

Kursen examineras dels löpande genom aktivt seminariedeltagande samt en eller flera skriftliga uppgifter. Vid kursens slut lämnas en större uppgift ut som examineras genom en hemtentamen.

Betygskriterier: För godkänt krävs närvaro vid alla tillfällen, alternativt att hemuppgift genomförs vid missat tillfälle. För godkänt krävs också att samtliga muntliga och skriftliga uppgifter lämnats in enligt anvisning. För de skriftliga uppgifterna gäller att de behöver ha besvarats så att en tydlig förtrogenhet med originaltexterna visas.

För väl godkänt krävs ovanstående, samt att studenten på hemtentamen och övriga skriftliga uppgifter visar synnerlig förtrogenhet med originaltexterna, reflektionsförmåga, samt god språklig och stilistisk förmåga.

För examination på doktorandnivå är den rekommenderade sekundärlitteraturen obligatorisk. Här ges endast betygen G och U. **OBS! Den rekommenderade läsningen kan komma att revideras.**

Litteratur

Obligatorisk läsning, böcker att låna eller införskaffa

Greek and Roman Aesthetics, ed. Oleg V. Bychkov och Anne Sheppard (Cambridge UP, 2010) = GRA

Immanuel Kant, *Kritik av omdömeskraften*, övers. S-O Wallenstein

Aisthesis I, red Sara Danius, Cecilia Sjöholm, Sven-Olov Wallenstein

Rekommenderad läsning för bakgrund, välj något av dessa verk

Paul Oskar Kristeller, "The Modern System of the Arts" (Jstor). Sv. övers.

Konstarternas moderna system (Raster, 1996).

Monroe Beardsley, *Aesthetics: From Classical Greece to the Present: A Short History* (Univ of Alabama Press, 1977, many ed.)

Moshe Barasch, *Theories of Art I, from Plato to Winckelmann* (New York UP, 1985)

Detaljschema

Onsdag 23 januari 13-16

1. Platon och striden mellan konsten och filosofin

Platon, urval I GRA.

Rekommenderad sekundärlitteratur:

2. Stanley Rosen, *The Quarrel between Philosophy and Poetry: Studies in Ancient Thought* (Routledge, 1988), chap. 1. Photocopy.

3. Gilles Deleuze, "Plato and the Simulacrum," I *Logic of Sense* (olika utgåvor), eller Jstor. Eller se länk:

<http://b-ok.cc/s/?q=Logic+of+Sense&yearFrom=&yearTo=&language=&extension=&t=0>

2. Tisdag 29 januari 13-16 Senantiken: neoplatonismen och det sublimes

Plotinus, *Enneads*, i GRA

Longinus, urval GRA. För den som vill finns en svensk översättning: *Om litterär storhet* (Anamma, 1997)

Rekommenderad sekundärlitteratur

Margaret C. Miles, *Plotinus on Body and Beauty: Society, Philosophy, and Religion in Third-Century Rome* (Wiley-Blackwell 1999), chap. 1, biblioteket

3. Fredag 25 januari 13-16 Hildegard von Bingen

“The Voice from heaven” ur *The Book of life’s merits*, pdf.

Kommentarer till texten

Lyssna på pod om Hildegard med Melvyn Bragg:

<https://www.bbc.co.uk/programmes/p062p8d8>

4. Fredag 1 februari 13-16 Renässansens perspektiv

Giorgio Vasari, *Lives of the Artists* (many editions under various titles), the three Prefaces and the lives of Cimabue, Giotto, Masaccio, Brunelleschi, Leonardo, Raphael, Michelangelo, Tizian.

För den som vill finns svensk översättning: *Berömda renässanskonstnärers liv* (Pontes, 1984). Library.

Rekommenderad sekundärlitteratur

Michel Foucault, “The Prose of the World,” i *The Order of Things* (flera utgåvor, biblioteket)

Hubert Damisch, *The Origin of Perspective* (MIT, 1995), Förord och kap 1-2.

Biblioteket.

5. Tisdag 5 februari 13-16 Descartes och 1600-talets subjekt.

René Descartes, *The Passions of the Soul* (finns i många utgåvor). Sv. övers. i *Valda skrifter*.

Nätet del 1:

<http://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/cartes1649.pdf>

Del 2:

<http://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/cartes1649part2.pdf>

Rekommenderad läsning samt sekundärlitteratur

Réné Descartes, *Discourse on Method* secs. 1-3 (många utgåvor). Sv. övers. i

Valda skrifter (Natur och kultur, många upplagor). Library,

Letter to Mersenne, in *The Philosophical Writings of Descartes*, Vol. 3 (Cambridge UP, 1991);. Kopia.

Descartes and Aesthetics, Cecilia Sjöholm. Södertörn University, I The Palgrave Handbook of Affect Studies and Textual Criticism

6. Fredag 8 februari 13-16 Lessing, montaget, affekten

G E Lessing, *Laokoon, eller om gränserna mellan måleri och poesi* (Daidalos, 2011), biblioteket; *Laocoon*, många utgåvor och översättningar.

Rekommenderad sekundärlitteratur

Sergei Eisenstein, "Laokoon", i *Aisthesis*, bibliotek; longer English version, "Laocoön," in *Selected Works 2: Towards A Theory of Montage* (BFI, 1991). Library.

Cecilia Sjöholm: "Lessing's Laocoon; Aesthetics, Affects and Embodiment," *Nordic Journal of Aesthetics* 2014

7. Tisdag 12 februari 13-16 Kant och omdömet

Immanuel Kant, *Kritik av omdömeskraften*, §§ 1-29, bibliotek; *Critique of Judgment*, § 1-29, library.

Rekommenderad sekundärlitteratur

J -F Lyotard, "The Sublime and the Avantgarde," *The Lyotard Reader* (Blackwell, 1989), library.

J M Bernstein, *The Fate of Art* (Polity Press, 1993), chap. 1. Library

8. Måndag 18 feb 13-16 Bettina von Arnim, Hegel

.G W F Hegel, *Inledning till Estetiken* (Daidalos, 2005), biblioteket; *Introductory Lectures on Aesthetics* (Penguin, 1993). Library.

Bettina von Arnim, urval i *Aistheis I*

Rekommenderad sekundärlitteratur

4: Eva Geulen, *The End of Art: Readings in a Rumour after Hegel* (Stanford UP, 2006), chap. 1, "The end in the meantime." 1-19.

Examination: hemtentamen inlämnad 25 feb.